

13. HAFTA

BATI CEPHESİ

GİRİŞ

ALT BAŞLIKLAR

- I. İnönü Savaşı
- Londra Konferansı (21 Şubat – 12 Mart 1921)
- II. İnönü Savaşları
- Kütahya–Eskişehir Muharebesi

Batı Cephesi

Yunanlıların Anadolu'da İlerleme Sebepleri

- ❖ Osmanlı ordusunun terhis edilmiş olması
- ❖ Cephede ilk döneminde disiplin olmaması
- ❖ İsyanlardan dolayı Anadolu'da birliğin geç sağlanması
- ❖ İngilizlerin Yunanlılara yardım etmesi
- ❖ Mondros Ateşkesinin taşıdığı ağır şartlardan dolayı Osmanlı Devleti'nin üzerine düşen sorumluluğu yerine getirmemesi

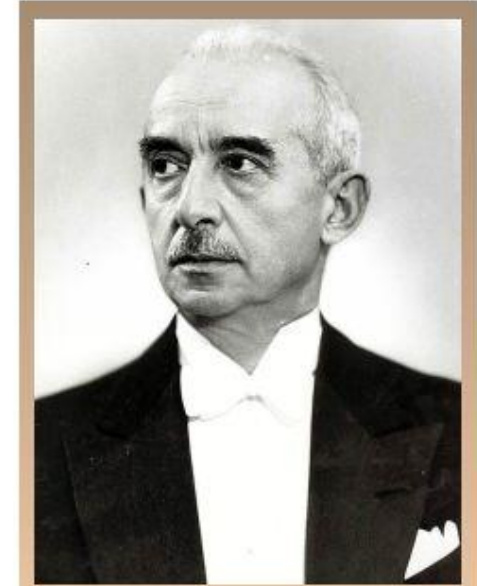

- ♦ Batı Anadolu'da Yunanlılara karşı ilk mücadeleyi Kuva-yı Milliye birlikleri verdi.

I. İnönü Savaşı (6 – 10 Ocak 1921)

Sebepleri

- ❖ Sevr Antlaşmasını kesinlikle uygulamak isteyen İngilizler Yunanlıları yeni bir saldırıya kışkırtıyorlardı.
- ❖ Yunanlılar “ **Megali İdea**” yı gerçekleştirme arzusundaydı.
- ❖ Yunanlılar Çerkez Ethem'in isyanlarından faydalanmak istiyordu.
- ❖ Yunanlılar Eskişehir ve Ankara'yı alarak ulusal hareketi ortadan kaldırmak istiyorlardı.
- ❖ Demir yolu hattının kontrolü için Yunanlılar Eskişehir'i almak istiyordu.

İsmet İnönü

- ◆ İsmet (İnönü) Bey komutasındaki düzenli ordu Yunanlıları durdurmayı başarmıştır.

1. İnönü Zaferinin Önemi:

- ❖ **Düzenli ordu ilk zaferini kazandı.**
- ❖ Çerkez Ethem isyanı bastırıldı ve Kuva-yı Milliye sona erdi.
- ❖ TBMM'nin içte ve dışta saygınlığı arttı.
- ❖ İtilaf Devletleri arasında anlaşmazlık yaşandı.
- ❖ Afganistan ile dostluk , yardımlaşma antlaşması imzalandı.
- ❖ SSCB ile **Moskova Antlaşması** imzalandı.
- ❖ **İstiklal Marşı kabul edildi. (12 MART 1921)**
- ❖ **Teşkilat-ı Esasiye Kanunu kabul edildi. (20 OCAK 1921)**
- ❖ Halkın orduya ve TBMM'ye karşı güveni arttı, orduya yardım ve katılım kolaylaştı.
- ❖ İstanbul Hükümeti ve TBMM Londra Konferansına davet edildi.

Londra Konferansı (21 Şubat – 12 Mart 1921)

Sebepleri

- ❖ Düzenli ordunun I. İnönü başarısı.
- ❖ İtilaf Devletleri arasındaki anlaşmazlıklara çözüm aramak.
- ❖ Sovyet Rusya ile TBMM'nin diplomatik ilişkileri.
- ❖ TBMM'ye Sevr Antlaşmasının kabul ettirilmek istenmesi.
- ❖ Yunan ordusuna zaman kazandırma düşüncesi.
- ❖ TBMM'nin Gümrü başarısı.
- ❖ Güneyde Fransızlara karşı başarılı savunmalar yapılması.

Londra Konferansı (21 Şubat – 12 Mart 1921)

- ❖ Konferansa İngiltere, Fransa, İtalya, Yunanistan, Osmanlı Devleti ve TBMM katıldı.
- ❖ TBMM'ni hukuken tanımak istemeyen İngilizler TBMM'ni direkt olarak davet etmeyip, Türkiye'den öncelikle İstanbul Hükümetini çağırmıştı. İngilizler, konferansa ikilik çıkarmak amacıyla İst. Hükümetinden TBMM adına Mustafa Kemal'in uygun göreceği bir temsilci getirmesini istemişti.

Londra Konferansı (21 Şubat – 12 Mart 1921)

- ❖ Mustafa Kemal, konferansa direkt olarak çağrılmadıkça TBMM'nin katılamayacağını bildirince, TBMM İtalyanlar aracılığıyla konferansa davet edildi.
- ❖ Konferansa TBMM adına Bekir Sami Bey, İst. Hük. Adına ise Tefvîk Paşa katıldı. Konferansta Türk delegeleri arasında ikilik çıkarmak isteyen İtilaf Devletleri ilk konuşma hakkını Tefvîk Paşa'ya verdiler. Tefvîk Paşa " Ben sözü Türk Milleti'nin gerçek temsilcisi Türkiye Büyük Millet Meclisi baş temsilcisine bırakıyorum" diyerek ikiye bölme politikasını boşa çıkardı.

Londra Konferansı (21 Şubat – 12 Mart 1921)

❖ Mustafa Kemal, Türkler adına Konferanstan olumlu bir sonuç çıkmayacağını biliyor, fakat; şu sebeplerden dolayı konferansa katılımı kabul ediyordu

- ❖ Türklerin haklı davası Misak-ı Milli-yi dünyaya duyurmak.
- ❖ İşgalcilerin "Türk Milleti barışa yanaşmıyor" tezini çürütmek.
- ❖ Yeni kurulan orduya zaman kazandırmak.
- ❖ TBMM'nin hukuki varlığını tanıtmak.

Londra Konferansı (21 Şubat – 12 Mart 1921)

Konferansın Önemi

- ❖ **İtilaf Devletleri TBMM'nin hukuki varlığını tanıdı.**
- ❖ Sevr Antlaşması'nı hafifleterek TBMM'ne kabul ettirmek konusundaki çabaları sonuç vermedi.
- ❖ İşgalci devletler arasındaki görüş ayrılıkları su yüzüne çıktı.
- ❖ Konferanstan sonuç çıkmaması, Türk Ulusu 'nu kesin zafer kazanma yolunda motivasyona sürükledi.

Türkiye – Afganistan Dostluk Antlaşması (1 Mart 1921)

❖ TBMM ve Afganistan karşılıklı olarak birbirlerinin meşruluğunu tanıma ve yardımlaşmayı kabul ettiler.

❖ İlk kez doğulu bir devlet TBMM'ni ve Misak-ı Milli'yi tanıdı.

Not: Afganistan, 1919'a kadar İngiliz Sömürgesi altındaydı.

Moskova Antlaşması (16 Mart 1921)

TBMM – SOVYET RUSYA yakınlaşmasının sebepleri:

- ❖ TBMM'nin Gümrü başarısı.
- ❖ 1. İnönü Zaferi.
- ❖ TBMM'nin ve Sovyet Rusya'nın içinde bulunduğu siyasal durum.
- ❖ SSCB'nin Boğazların açık olması konusundaki endişeleri.
- ❖ Güneyde Fransızlara karşı zaferler kazanılması.
- ❖ Her iki ülkenin de ortak düşmanlar karşısında olması.
- ❖ Mustafa Kemal'in diplomatik çabaları.

Moskova Antlaşması (16 Mart 1921)

Antlaşmanın Koşulları:

- 1- Liman hizmetlerinden Türkiye'nin faydalanması koşuluyla, Batum Gürcistan'a bırakılacaktır.
- 2- Karadeniz ve Boğazlar rejimi Türkiye'nin egemenlik hakları tanınmak şartıyla Karadeniz'e kıyısı olan devletlerce belirlenecektir.
- 3- Osmanlı Devleti ile Rus Çarlığı arasındaki antlaşmalar geçersiz sayılacaktır.
- 4- Birinin tanımadığı antlaşmayı diğeri de tanımayacaktır.
- 5- Kars - Ardahan ve Artvin TBMM'ye bırakılacaktır.
- 6- Gerekğinde karşılıklı yardımlar sağlanacaktır.

Tekalif-i Milliye Emirleri (Milli Yükümlülükler) (7-8 Ağustos 1921)

Koşulları:

- 1- Her ilçede bir Tekalif-i Milliye Komisyonu kurulacaktır.
- 2- Her aile bir giyimlik elbise, bir çift çorap, bir çift çarık verecektir.
- 3- Bedeli sonradan ödenmek üzere halk ve esnafın elinde bulunan yiyecek, giyecek , araç ve gereçlerinin %40'ına el konulacaktır.
- 4- Halk, elinde bulunan ulaşım araçları ile her ay Milli Mücadele adına 100 kilometre taşıma yapacaktır.
- 5- Halk, elinde bulunan silah ve cephanenin tümünü teslim edecektir.

Antlaşmanın Önemi:

- ❖ İlk kez, büyük bir devlet Misak-ı Milli'yi tanıdı.
- ❖ Rusya, Sevr Antlaşması'nı geçersiz saydı.
- ❖ Rusya, Kapitülasyonları kaldıran ilk devlet oldu.
- ❖ Doğu cephesinin güvenliği sağlandı.
- ❖ TBMM diplomatik bir zafer kazandı.
- ❖ İşgalci devletlere karşı önemli bir kazanım sağlandı.

II. İnönü Savaşı (23 – 31 Mart 1921)

Sebepleri

- ❖ Londra Konferansında **TBMM'nin Sevr Antlaşmasını kabul etmemesi.**
- ❖ Yunanlıların Ankara'yı ele geçirerek TBMM'ni dağıtmak istemesi.
- ❖ Yunanlıların, güçlerini Avrupalı devletlere göstererek onlardan yardım almak istemesi

- ◆ İsmet Paşa komutasındaki Türk Ordusu Yunanlıları ikinci kez durdurmayı başarmıştır.
- ◆ Mustafa Kemal Paşa, İsmet Paşa'ya çektiği telgrafta " **Siz orada yalnız düşmanı değil, milletin makûs talihini de yendiniz. İşgal altındaki topraklarımızla beraber tüm yurt başarınızı kutluyor.**" demiştir.

II. İnönü Savaşı (23 – 31 Mart 1921)

Zaferin Önemi:

- ❖ **Halkın TBMM ve orduya güveni arttı. Orduya katılım ve yardımlar hızlandı.**
- ❖ İtalyanlar Anadolu'daki işgal yerlerini boşaltmaya başladılar.
- ❖ İngilizlerin Yunanlılara güveni sarsılmaya başladı.
- ❖ İngilizler Malta Adasındaki Türk esirlerden bir kısmını serbest bıraktılar.
- ❖ İtilaf devletleri ilk kez Türk-Yunan Savaşında tarafsız olduklarını ilan ettiler
- ❖ Fransızlar Zonguldak , Yunanlılar da Kocaeli'ndeki askerlerini geri çektiler.

Kütahya – Eskişehir Savaşları (10 – 24 Temmuz 1921)

- ❖ II. İnönü Savaşı'ndan sonra Yunanlılar, vazgeçemedikleri “Megalo İdea” yı gerçekleştirebilmek için, Türk Ordusu daha güçlenmeden saldırıya hazırlanıyorlardı. 10 Temmuzda bu nedenle yeniden harekete geçtiler. Zaferden emin olan Yunan kralı bu savaş öncesinde İzmir'e gelmiştir.
- ❖ Yunanlılar önce AFYON sonra KÜTAHYA'yı işgal ettiler. Olayların böyle gelişmesi üzerine cepheye gelen Mustafa Kemal Paşa, İsmet İnönü ile durumu değerlendirdi ve ordunun daha fazla yıpranmadan Sakarya nehrinin doğusuna çekilmesine karar verdi. Bu sırada ESKİŞEHİR de Yunanlıların eline geçti. (19 Temmuz)

Kütahya – Eskişehir Savaşları (10 – 24 Temmuz 1921)

Önemi

- ❖ Türk Ordusu Kurtuluş Savaşı sırasında ilk ve tek yenilgisini aldı.
- ❖ Afyon, Kütahya ve Eskişehir Yunanlıların eline geçmiştir.
- ❖ Mecliste tartışmalar yaşanmıştır.
- ❖ Meclisteki bazı milletvekilleri başkentin Kayseri'ye taşınmasını teklif etmişlerdir.
- ❖ Fransızlar barış yapmaktan vazgeçmişlerdir.

Başkomutanlık Yasası (5 Ağustos 1921)

- ❖ Ülkede meydana gelen olağanüstü durumlardan dolayı kararların hızlı alınıp uygulanması gerekiyordu.
- ❖ Mustafa Kemal Paşa Başkomutanlık görev ve yetkilerini meclisten sadece üç ay için almıştır. Başkomutanlık yetkisi daha sonra Büyük Taarruz öncesinde süresiz olmak üzere (20 Temmuz 1921) iki kez uzatılmış ve Cumhuriyetin ilanına dek sürmüştür.

Başkomutanlık Yasası (5 Ağustos 1921)

Önemi

- ❖ Mustafa Kemal Paşa TBMM'ne ait olan **"Yasama ve Yürütme"** yetkilerini doğrudan kullanmaya başlamıştır.
- ❖ Yargı yetkisi ve askeri yetkileri kendisinde toplamıştır.
- ❖ Mustafa Kemal Paşa tekrar askerlik mesleğine dönmüştür.
- ❖ Mustafa Kemal Paşa Kurtuluş Savaşını daha rahat yürütme imkanı bulmuştur.

- ◆ Not: Başkomutanlık süresinin uzatılması ve süresiz hale getirilmesi, meclisin Mustafa Kemal'e güvendiğini ve Mustafa Kemal Paşa'nın Başkomutanlık yetki ve sorumluluklarını iyi bir şekilde yerine getirdiğini gösterir.

Tekalif-i Milliye Emirleri (Milli Yükümlülükler)(7 – 8 Ağustos 1921)

Kanunun  ıkarılma sebepleri:

Türk Ordusunun taarruz gücüne ulařabilmesi için Türk Ulusu topyekun seferber edilmek istenmiřtir.

13. Hafta Ders Konuları Burada Sonlanmaktadır

HOŞÇAKALIN

TEKRAR